

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/6, p. 439-452

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11502>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 20.02.2017 ✓ Accepted/Kabul: 30.03.2017
✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Mustafa Cevat ATALAY – Yrd. Doç.
Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ

This article was checked by iThenticate.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ ALMA DURUMLARINA GÖRE SAHİP OLDUKLARI MİZAH TARZLARI İLE TEMEL DEĞER DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Sevtap KANAT*

ÖZET

Bu çalışmada, sanat eğitiminin bireyin hayata bakış açısına, milli ve manevi değerlerin bireye kazandırılmasında etkisinin olup olmadığı sorusuna cevap bulunmaya çalışılmıştır. Bu amaçla Malatya'da 2015-2016 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 148 Güzel Sanatlar Lisesi öğrencisi ile 346 genel lise öğrencilerinden oluşan gruba Schwartz ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş Demirutku tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılmış Portre Değerler Ölçeği, Puhlik-Doris ve Martin tarafından geliştirilen ve Yerlikaya tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan Mizah Tarzları Anketi ve araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; İki olumlu mizah türü olan kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizahta kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuş, saldırgan mizah türünde ise erkek öğrenciler lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Elde edilen bulgulardan bir diğeri ise; öğrencilerin toplam değer puanları ile Kendini geliştirici mizah puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. **Katılımcı mizah puanları arasında ise düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bu sonuca göre; öğrencilerin değer puanları arttıkça olumlu mizah tarzlarından olan katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizah puanları da artmaktadır.** Öğrencilerin toplam değer puanları ile Kendini yıkıcı mizah puanları arasında düşük düzeyde saldırgan mizah puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları arttıkça kendini yıkıcı mizah ve saldırgan mizah puanları azalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değer Eğitimi, Mizah, Mizah Tarzları, Sanat, Sanat Eğitimi

* Yrd. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Grafik Tasarım Bölümü, El-mek: sevtap.kanat@inonu.edu.tr

**THE DETERMINATION OF THE HIGH SCHOOL STUDENTS'
OWN TYPE OF HUMOUR AND BASIC VALUE LEVEL
ACCORDING TO THE VISUAL ARTS EDUCATION**

ABSTRACT

In this study, it was managed to find an answer to the question of whether the art education is influential on the individual's viewpoint of life and on adding the national and spiritual values. For this purpose, The Portrait Values Scale, adapted to Turkish by Demirutku, developed by Schwartz and colleagues, the Humour Styles Survey adapted to Turkish by Yerlikaya, developed by Puhlik-Doris and Martin and the Personal Information Form developed by the researcher were applied to a group consisting of 148 Fine Arts High School students and 346 general high school students who educated in Malatya during the 2015-2016 academic year.

According to the findings obtained; In two positive types of humour, self-enhancing humour and participatory humour, it was found significant differences in favor of female students, while aggressive type of humour revealed a significant difference in favor of male students.

Another of the findings obtained is; There is a moderately positive relationship between the total value and self-enhancing humour scores of the students. There is a low positive correlation between participatory humour scores. According to this result; Participatory humour and self-enhancing humour scores which are positive humour styles also increase, as the students' value scores increase. There is a low level of relationship between total value scores and self-destructive humour scores of students, while there is a moderately negative relationship between aggressive humour scores. Accordingly, as students' value scores increase, self-destructive humour and aggressive humour scores decrease.

STRUCTURED ABSTRACT

The purpose of this study is to try to find the answer to the question of whether the art education is effective on the individual's viewpoint of life and on adding the national and spiritual values.

In the research; A descriptive survey model was used to determine the types of humour and basic value levels according to high school students' visual arts education. For this purpose, The Portrait Values Scale, adapted to Turkish by Demirutku, developed by Schwartz and colleagues, the Humour Styles Survey adapted to Turkish by Yerlikaya, developed by Puhlik-Doris and Martin and the Personal Information Form developed by the researcher were applied to a group consisting of 148 Fine Arts High School students and 346 general high school students who educated in Malatya during the 2015-2016 academic year.

It was tried to find answers to the following subgoals developed in accordance with the purpose of the study.

Turkish Studies

1. Do The Humor Style Scores Of The Students Differentiate According To Gender?

2. Do The Humor Styles Scores Of The Students Differentiate According To The Types Of School Where They Study?

3. Are There Significant Relationships Between Students' Total Value Points and Humor Types Points?

The findings obtained in this study; Two positive types of humour, self-enhancing humour and participatory humour, found significant differences in favor of girls. There was no difference in the kind of self-destructive humour, one of the incompatible humour types. The aggressive humour type showed a significant difference in favor of male students. The result is that girls use more compatible types of humour than male students. This can be effective in the different social roles that our society imposes on girls and boys. Girls are grown more harmonious, delicate, rootstock, boys are grown as if they should be stronger and more bellicose. The toys we bought for our children are a sign of it. Like babies for girls, like guns for boys.

These findings show that female students use humour in their social relationships in a way which is not harmful when compared to male students. It can be concluded that male use humour as a humiliating manner against people or the escape from the problems which they live, a form of denial, a defense mechanism.

Another of the findings obtained is; There is a moderately positive relationship between the total value and self-enhancing humour scores of the students. There is a low positive correlation between participatory humour scores. According to this result; Participatory humour and self-enhancing humour scores which are positive humour styles also increase, as the students' value scores increase. There is a low level of relationship between total value scores and self-destructive humour scores of students, while there is a moderately negative relationship between aggressive humour scores. Accordingly, as students' value scores increase, self-destructive humour and aggressive humour scores decrease.

There is a positive relationship between the total value scores of the students and their compatible humour scores. According to this, the students' value scores increase, compatible humour scores also increase. On the contrary, there is a negative relationship between total value scores the students and incompatible humour scores in negative humour styles. Accordingly, as students' value scores increase, incompatible humour scores decrease.. Individuals with national and spiritual values can look more positively towards life.

Art education enables the individual to develop an innovative, open, dynamic and qualified personality and that the individual thinks versatile and dimensional. Thus, it is meaningful that the self-destructive humour and humiliating humour, which are shown as incompatible humour, are high in favor of fine arts with the thought that art education has been able to grow up the society and the people who have adopted and adapted the cultures they live in. The reasons for this should be investigated. Profiles of students studying in the Fine Arts High School should be

Turkish Studies

examined and joint programs with the guidance teachers should be followed.

As a result; Young people will encounter many incidents and people who make their lives difficult throughout their lives. In this process, the values and viewpoints on life of the individual are important to combat these difficulties and to improve their quality of life. Humour is also a skill and culture that is later acquired in values. For this reason, while we prepare young people for lives, we have a lot of work to do with education system and especially teachers. The curriculum should be updated on a regular basis and the teachers should be informed in-service trainings and emphasized the importance of the subject. Experimental studies can be conducted in which compatible humour styles and values are effectively used. In the development of children's humour feelings, opportunities should be provided for using and understanding humour. For this, students should be encouraged to read and do different studies.

Keywords: Value, Value Education, Humour, Types of Humour, Art, Art Education

1. Giriş

Gençlik dönemi, ruhsal bakımdan çalkantılı, duygusal iniş çıkışların çok fazla yaşandığı, davranışların ise çelişkili olduğu bir dönemdir (Ulusoy, Demir ve Baran, 2005; Apaydınlı ve Şentürk, 2012). Gençlik, çocukluk ile yetişkinlik arasında bir geçiş dönemini kapsayan; 12-15 yaş grupları arasındaki ergenlik gelişmesi ve ilk gençlik dönemi olarak devam eden biyolojik olarak genç denilen 15-25 yaş dilimindeki insanlardan oluşmaktadır. Sinanoğlu ve Turan'a göre genç; "toplumsal olarak kimlik edinme sürecini yaşayan ve henüz toplumsal rolü belirlenme aşamasındaki bireydir"(Tuncay, 2000; 235).

Gençler, bedensel ve psikolojik olarak değişim yaşadıkları bu ergenlik döneminde bir yandan bu değişimlere uyum sağlamaya çalışırken bir yandan da sık görülen sınav kaygısı ile baş etmeye çalışmaktadırlar. Gençler için stres yüklü bir dönem yaşanmaktadır. Birey bu dönemde hem kendi kimliğini oluşturmaya hem de meslek seçimi ile geleceğine yön vermeye çalışmaktadır. Günümüzde iletişim sorunları da yaşamakta olan gençlerimiz bu süreçte çevresiyle uyumsuzluk yaşamakta, saldırganlığa ve şiddete başvurmaktadır. Hatta bu dönemde gençlerimiz yaşamı çok katı, zor ve sıkıcı görmekte bu durum da onları intihara kadar varan sonuçlara götürebilmektedir.

Türkiye'de her yıl 15-24 yaş grubunda yılda 200- 400 intihar gerçekleşmektedir. Tüm intihar girişimlerinin % 20'sini lise öğrencilerinin, % 25'ini 14 yaşın üzerindeki ergenlerin oluşturduğu, intihar girişimlerinin % 30-35'inin 15-24 yaş grubunda yoğunlaştığı belirtilmektedir (Ertemir ve Ertemir, 2003: 232) Akın ve Berkem (2012)'de yaptıkları çalışmada en fazla intihar girişimi vakası 15-16 yaş(% 44.4) grubunda ve bunu 12-13 yaş grubu % 36.1 oranında ve vakaların 7'si ise 12 yaş grubunda olduğu verilerine ulaşmışlardır (s: 230).

Türkiye İstatistik Kurumunun 2015 verilerine göre; intihar eden kişilerin %34,3'ünü 15-29 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır.

Gençlerin bu zorlu dönemleri sağlıklı geçirebilmesi için gençlerin yaşamdan zevk alması, hayata olumlu ve anlamlı bakması, mutlu olması, özgüvenle kendine gülebilmesi ve kendi ile barışık olması gerekir bunun için de; iyi gelişmiş ve yaşama uyarlanmış bir mizah duygusuna sahip olması gerekmektedir. Ayrıca gençlere yaşadığımız toplumun yapısını oluşturan milli, manevi, sosyal,

ahlaki ve kültürel değerlerimizi kazandırmamız onların bilişsel, duygusal ve davranış boyutunda gelişmesini sağlar. Bu da hayata daha bilinçli bakmalarını sağlar. Kısacası hayatı kolaylaştırıcı bir faktör olması açısından gençlerin sahip oldukları değer ve mizah anlayışları çok önemlidir.

Uyumlu bir mizahın ve gülmenin insan için fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden pek çok yararı bulunmaktadır. Fizyolojik olarak; gülme sırasında kasların kasılıp gevşemesi yoluyla kas gerginliği azalır, dolaşım hızlanır, kalp hızı ve kan basıncı artar, solunum hızı ve derinliği artar, immünoglobülin A düzeyi yükselir, böylece bağışıklık sistemi güçlenir ve ağrıya dayanıklılık artar. (Öz ve Hiçdurmaz, 2010: 83) .Sosyal yönden; mizah, yeni ilişkilerin kurulmasında ve ilişkilerin güçlenmesinde yardımcı olur. Psikolojik olarak ise çağın hastalığı olan stres ve gerginliği azaltır ve sağlıklı bir kişilik gelişimine yardım eder.

Martin ve arkadaşları mizah kullanımında kişinin bireysel farklılıklarını gösteren uyumlu veya uyumsuz içsel ya da sosyal oluşunu ifade eden dört farklı mizah tarzı geliştirmişlerdir (Kuiper, N. A.and Leite, C. 2010: 116; Stokenberga, 2008: 71).

Uyumlu mizah tarzlarından ikisi katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizahtır. Kişiler için yararlı olduğu düşünülen bu mizah tarzları bireyler arasında ilişkisel ve duygusal yönden iyi olma halini ifade etmektedir. Diğer ikisi ise yani saldırgan mizah ve kendini yıkıcı mizah ise zararlı olarak görülmektedir.

İki olumlu mizah tarzından biri olan Kendini geliştirici mizah boyutu, Freud'un (1928), bireyin, potansiyel olarak olumsuz bir durum karşısında gerçekçi bakış açısını yitirmeden olumsuz duygulardan kaçınmasına yardımcı olan sağlıklı bir savunma mekanizması olduğu yönündeki tanımına en yakın boyuttur (Yerlikaya, 2009: 31). Genel anlamda hayata nükteli bir bakış açısını yani düşündürürken güldüren, ince zarif anlamlar içeren, hayatın içinde stres ve sıkıntı anında bile komik bir perspektif koruyabilmeyi içeren kişinin zihninde oluşan boyuttur. Bu mizah tarzına sahip kişiler, mizahı sadece mizahi görüşlerini devam ettirmek için değil, aynı zamanda başkaları olmadığı zamanlarda hatta hayatın zorluklarına, stres ve uyuşmazlıklara karşı bir başa çıkma aracı olarak kullanma eğilimindedirler (Bozdemir, 2011: 27; Romero, E. J. &Arendt, L. A. , 2011: 650).

Pozitif düşünebilen, sosyal ortamlarda sağlıklı ilişkiler kurabilen bir insan da bulunan olumlu mizah tarzlarından biri de katılımcı mizahtır.

Katılımcı mizah, kendini ve diğerlerini kabul eden ve onaylayan, kişiler arası ilişkilerin oluşumunu ve gelişimini kolaylaştıran, sosyal ortamlarda kullanılan sıcak ve yardımsever bir mizah olarak tanımlanmıştır (Kuiper ve Leite, 2010: 116).

Uyumlu mizahların sosyal ortamda kullanımı kişiler arasında ilişkileri yumuşatmada özellikle eğitim ortamında kullanımının başarıya ve öğretmen öğrenci ilişkilerine olumlu yönde etkilediğini gösteren birçok çalışmaya ve ifadeye rastlanmıştır.

Jeder(2014) çalışmasında ifade ettiği gibi; öğrencilerin dikkatini yakalama sürecinde ve sürdürme de, öğretmenler ve öğrenciler arasındaki pozitif bir ilişki yaratmada, sınıfta tansiyonu ve stresi azaltmada, öğrenmeyi kolaylaştırmada ve iyi bir hafızayı desteklemede, yaratıcılığı geliştirmede ve genelde öğrenmeyi yoluna koymada mizahın kullanımı önemlidir (s: 828-829).

Bireyin sosyal ortamdaki ilişkilerine olumsuz etkisi olan olumsuz mizah anlayışları içsel huzursuzluğunun bir göstergesidir. Bunlardan biri saldırgan mizah türüdür.

Saldırgan mizah, diğer insanları küçümsemek veya saldırmak için istihza (alay), sataşma, karşındakini küçük düşürme, düşmanlık veya kötüleleyici mizahı içeren mizahı kullanma eğilimindedir(Hampes, 2010: 37; Stokenberga, 2008:71)

Olumsuz bir mizah türü de kendi yıkıcı mizahtır. Bu kişiler aynı zamanda, problemlerini yapıcı bir şekilde çözmekten kaçınmak ya da olumsuz duygularının altında yatan gerçek nedenleri gizlemek için de mizaha başvururlar. Kendini yıkıcı mizah, depresyon ve anksiyete gibi olumsuz duygularla ve nevrotizimle pozitif yönde; tatmin edici ilişkiler, öznel iyi oluş ve öz saygı ile negatif yönde ilişkilidir (Yılmaz, 2011: 33).

Kuiper ve arkadaşı (2010) sağlıklı bir kişiliğin göstergesi olan mizahın keyifli bir anlayış ve kişiler arasındaki ilişkileri artıran diğer pozitif kişisel özelliklerle yakın bağlantısı olduğunu ifade eder (s: 115).

Fakat farklı kültürel ve sosyo-ekonomik ortamlarda yetişen gençlerimiz farklı mizah anlayışlarına sahip olmaktadır. Mizah anlayışları da bu bireylerin karakteri hakkında ipuçları sunmaktadır. Kişilerin sahip oldukları mizah özellikleri gibi değerler de bireyin davranışlarını, kişilerarası ilişkilerini, motivasyonunu ve olaylar karşısında karar stratejisini etkileyen önemli faktördür.

Schwartz (1992) değeri, bireylerin yaşamlarında yol gösterici ilkeler olarak hizmet eden motivasyonlar ve amaçlar olarak tanımlamaktadır...Rokeach(1973) ise değerleri “yaşam amacına karşılık bireysel veya sosyal olarak tercih edilen belirli/spesifik bir davranış biçimi veya yaşam amacına olan daimi bir inanç” olarak tanımlamıştır (Dereli ve Aypay, 2012;1250). Değerlerin daha geniş kapsamlı tanımı da tümüyle nesnel olmayan, duygulardan arındırılmamış doğru ve yanlışın ayırt edilmesinde yardım eden inançlar, toplum ya da bireyler tarafından benimsenen birleştirici olgular, bireyin bilincinde yer eden ve davranışı yönlendiren, toplum ve bireylerin faydası için iyi olduğuna inanılan ölçütlerdir(Oğuz ve Sözcü, 2016: 624).

Bizi biz yapan toplum olarak bizi bir arada tutan değerlerimizi gençlere aşılmalıyız. Ulu önderimiz Atatürk'te güçlü bir toplum için milli ve manevi değerlerimizin gelecek kuşaklara aktarılmasının önemini vurgulamıştır. Atatürk; “Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri eğitimin hududu ne olursa olsun en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine ve millî geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir...” der (Akt: Yeşilyurt ve Kurt, 2012;3255).

2010 yılında Talim ve Terbiye Kurulu tarafından yayınlanan genelgede güçlü bir toplum olarak sahip olmamız gereken özellikler belirtilmiştir. Buna göre; ...Bireyi, aileyi, yaşadığımız toplumu ve dünyayı tehdit eden risk ve sorunların çözümünde, toplumsal yaşantımızın temel yapısını oluşturan milli, manevi, sosyal, ahlaki ve kültürel değerlerimizden olan yardımlaşma, dayanışma, hoşgörü, misafirperverlik, vatanseverlik, doğruluk, iyilik, temizlik, çalışkanlık, dürüstlük, sevgi, saygı, duyarlı olma, adil olma, paylaşımcı olma gibi kazanımlarımız en önemli referans kaynağımızdır (s:53). Ve bu kazanımların elde edilmesinde, değerler eğitimi önemlidir. Değerler toplumların oluşmasında, gelişmesinde ve devamlılığında büyük bir öneme sahip olduğu için devletler devamlılıklarını sağlamak için kendi toplumsal, kültürel ve milli birliklerini gelecek nesillere aktarmak için değerler eğitimine önem vermektedirler.

Lickona'da bir toplumun bozulmadan devamlılığını sürdürebilmesi ve değişen şartlara karşı üyesi olan bireyleri destekleyerek gelişebilmesi için özellikle okullarda da değerler eğitimine ihtiyaç duyulduğunu ifade eder (akt: Çelik , Esmer ve Yılmaz, 2016:234).

Toplumlar olumlu mizah anlayışına sahip, mizah anlayışı gelişmiş, toplumun değerlerini benimsemiş duyarlı sağlıklı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Bu sağlıklı bireylerin yetişmesinde de eğitim sistemine çok iş düşmektedir

Nitelikli bir sanat eğitimi programı ile öğrenciler fikir ve duygularını farklı şekillerde ifade edebilirler. Soyut düşünce ve duygularını ifade etmeleri için hem sözel, hem de sözel olmayan

Turkish Studies

yöntemlerin olduğunu, yaratıcı zekâlarına güvenmeyi, bazı problemlerin birçok farklı yöntemlerle çözülebileceğini öğrenirler. Algısal, yorumsal ve çözümsel yetilerini genişletirler. Görsel imgelerle anlam bulmayı, sanat eserlerinin estetik niteliğini tespit etmeyi öğrenirler. Öğrenciler, kendi kültürlerinin temel teşkil ettiği geniş kültürel yapıyı anlar ve bu yapıya daha duyarlı hale gelirler (Boydaş,2007: 9; Buyurgan ve Kumral, 2007:104).

Nitelikli bir sanat eğitimi, insanın düşüncesini, fikirlerini ve yaratıcılığını engelleyecek davranışları reddetmesini sağlamaktadır.

Sanatsal faaliyetlerin insanın ruhunda bir arınma sağladığı düşüncesi Antik dönemlere yani Aristo'ya kadar dayanır. Aristo, sanatın amacının sadece estetik haz uyandırmak olmayıp, sanat yapıtı sayesinde ruhun kötülüklerden arınması olarak açıklıyordu.

Sanat bir anlamda insanın kendini özgürleştirmesidir. Birey eğer özgür düşünemez ve hep birilerinden veya bir taraftan emir beklerse kendisini geliştiremez. Kısaca söylenecek olursak yaratıcılığı gelişmez. Bunun sonucunda da tamamıyla ezbere dayalı, kendini ifade edemeyen, özgüveni olmayan, yeni bir şey ortaya koyamayan, bir problemle karşılaştığında çözüm önerileri getiremeyen bireyler ortaya çıkabilir. Bu da bir ülkenin geleceği açısından son derece tehlikelidir(Mercin ve Alakuş, 2007: 19).

Bu amaçla sanat eğitiminin kültürün ve karakterin bir ürünü olan mizah anlayışına ve değerlerimizin kazanılmasına olumlu yönde etkilediği düşüncesinden hareketle, sanat eğitiminin etkisinin olup olmadığı sorusuna cevap bulunmaya çalışılmıştır.

Aynı zaman da alan yazını incelendiğinde, sanat eğitiminin bireyin mizah anlayışının gelişimine katkısının olup olmadığını ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu yönüyle araştırmanın ilgili literatüre katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Araştırma amacına uygun olarak geliştirilen alt amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

1. Öğrencilerin Mizah tarzları Puanları Cinsiyete Göre Farklılaşmakta mıdır?
2. Öğrencilerin Mizah Tarzları Puanları Öğrenim Gördükleri Okul Türüne Göre Farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrencilerin Toplam Değer Puanları İle Mizah Tarzları Puanları Arasında Anlamlı Bir İlişki var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada; Lise Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Eğitimi Alma Durumlarına Göre Sahip Oldukları Mizah Tarzları ile Temel Değer Düzeylerinin Belirlenmesi amacıyla betimsel tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya hâlâ var olan bir durumu, konuyu betimlemeyi ve tanımlamayı amaçlar (Büyüköztürk ve arkadaşları,2011). Tarama araştırmaları genellikle bir topluluğun bir konuyla ilgili görüşlerinin veya özelliklerini betimler (Evrenden örneklemin seçilmesi), araştırma için ihtiyaç duyulan verileri toplar, cevaplar arar, sonunda da veriler örneklemden toplanır (Dereli ve Aypay,2012).

2.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Malatya öğrenim gören lise öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem 494 öğrenci dâhil edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Portre Değerler Ölçeği ve Mizah Tarzları Anketi kullanılmıştır.

Mizah Tarzları Ölçeği (MYÖ): Puhlik-Doris ve Martin tarafından 1999 yılında geliştirilen mizah tarzları ölçeği dört farklı alt boyuta sahip olup 60 maddeden oluşmuştur. 2003 Yılında Martin ve arkadaşları tarafından tekrar gözden geçirilerek 32 madde olarak yeniden düzenlenmiştir. Yedili likert tipi bir derecelendirmenin kullanıldığı ölçeğin, ikisi uyumlu (Katılımcı Mizah, Kendini Geliştirici Mizah) ikisi uyumsuz (Saldırgan Mizah, Kendini Yıkıcı Mizah) mizah kullanımını ölçmek üzere oluşturulmuş dört alt ölçeği vardır. Mizah Tarzları Ölçeği, Türkçeye Yerlikaya (2003) tarafından uyarlanmıştır. (Özbay, Palancı, Kandemir ve Çakır, 2012: 330).

Portre Değerler Ölçeği (PDÖ): Ölçek, Schwartz ve arkadaşları (2001) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, her biri ikişer cümleden oluşan 40 maddeden oluşmakta ve her maddede on değer tipinden biriyle ilişkili hedefleri veya istekleri temelinde kurgusal bir kişinin kısa sözel portresi çizilmektedir. Ölçek, katılımcıların kısa portresi çizilen kişilerin kendilerine ne kadar benzeyip benzemediğine ilişkin "Bana Çok Benziyor"dan "Bana Hiç Benzemiyor"a uzanan 6 seçenekten birini işaretlemelerine dayanmaktadır (Fırat, 2007: 117). Demirutku tarafından Türkçeye uyarlama çalışmasına 381 üniversite öğrencisi (186 kadın, 194 erkek, 1 yanıtız) katılmıştır. Örneklemin yaş ortalaması 21.4 yıl (S = 1.54) olarak hesaplanmıştır (Demirutku ve Sümer, 2010: 20).

Kişisel Bilgi Formu: Öğrencilerin cinsiyetlerini, sınıflarını, okul türünü, ailesi hakkında bilgi edinmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan sorulardan oluşan bir formdur.

2.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada bağımlı değişkenlere ait puanların bağımsız değişkenlerin alt birimlerine ait gözeneleklerdeki dağılımı normallik sayılışı açısından incelenmiştir. Kolmogorov Simirnov, Shapiro-Wilk test sonuçları ve normal eğrili histogram, dağılımın normal olduğunu göstermektedir. Analizlerde parametrik istatistiksel yöntemler tercih edilmiştir. Bu amaçla veriler, betimleyici analizler (ortalama ve standart sapma) ile parametrik analizler olan bağımsız gruplar için t-testi, **Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi** kullanılarak test edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS 17.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik program yazılımı kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p < .05$ alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerinin kişisel bilgilerine, mizah tarzlarına ve değerlere ilişkin bulgulara ve yorumlamalara yer verilmiştir

Tablo 1. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	%
Kız	177	35,83
Erkek	317	64,17

Araştırmaya katılan öğrencilerin %35,83'nü (177 kişi) kız öğrenciler ve %64,17'sini (317 kişi) erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 2. Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılımı

Okul Türü	Frekans	%
G. Lise	346	70
G.SL	148	30

Araştırmaya katılan öğrencilerin %70'i (346 kişi) genel liselerde ve %30'u (148 kişi) Güzel sanatlar lisesinde öğrenim görmektedirler.

Tablo 3. Araştırmada Kullanılan Mizah Ölçeğinde Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	p
Kendini Geliştirici Mizah	Kız	177	35,0847	9,49154	492	2,628	,009*
	Erkek	317	32,8360	8,90695			
Katılımcı Mizah	Kız	177	39,5650	9,39158	492	3,018	,003*
	Erkek	317	37,0379	8,65432			
Kendini Yıkıcı Mizah	Kız	177	26,8079	8,48912	492	,906	,366
	Erkek	317	26,0978	8,28373			
Saldırgan mizah	Kız	177	23,9718	8,45135	492	2,568	,011*
	Erkek	317	25,8991	7,73672			

* $p < .05$

İki olumlu mizah türü olan kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizahta kızlar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Saldırgan mizah türünde erkek öğrencilerde anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır.

Tablo 4. Araştırmada Kullanılan Mizah Ölçeğinde Elde Edilen Puanların Okul Türüne Göre t-testi Sonuçları

	Okul Türü	N	X	S	Sd	t	P
Kendini Geliştirici Mizah	G. Lise	346	33,5694	9,35900	492	,268	,789
	G.SL	148	33,8108	8,75778			
Katılımcı Mizah	G. Lise	346	38,6156	8,97628	492	2,553	,011*
	G.SL	148	36,3716	8,88190			
Kendini Yıkıcı Mizah	G. Lise	346	25,4566	8,43592	492	3,688	,000*
	G.SL	148	28,4459	7,80135			
Saldırgan mizah	G. Lise	346	24,6908	8,21556	492	2,196	,029*
	G.SL	148	26,4189	7,51960			

* $p < .05$

Kendini geliştirici mizah türünde okul türüne göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Katılımcı mizahta genel lise lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Kendini yıkıcı ve Saldırgan mizahta ise güzel sanatlar lisesi lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 5. Toplam Değer Puanları ile Kendini Geliştirici Mizah puanları İlişkisi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
Toplam değer Puanları	494	0,318	0,000
Kendini Geliştirici Mizah puanları			

Öğrencilerin toplam değer puanları ile Kendini geliştirici mizah puanları arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları arttıkça kendini geliştirici mizah puanları da artmaktadır. $r=0.318$, $p<.01$.

Tablo 6. Toplam Değer Puanları ile Katılımcı Mizah puanları İlişkisi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
Toplam değer Puanları	494	0,250	0,000
Katılımcı Mizah puanları			

Öğrencilerin toplam değer puanları ile Katılımcı mizah puanları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları arttıkça katılımcı mizah puanları da artmaktadır. $r=0.250$, $p<.01$.

Tablo 7. Toplam Değer Puanları ile Kendini yıkıcı Mizah puanları İlişkisi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
Toplam değer Puanları	494	-0,100	0,026
Kendini Yıkıcı Mizah puanları			

Öğrencilerin toplam değer puanları ile Kendini yıkıcı mizah puanları arasında düşük düzeyde negatif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları arttıkça kendini yıkıcı mizah puanları azalmaktadır. $r=-0.100$, $p<.05$.

Tablo 8. Toplam Değer Puanları ile Saldırgan Mizah puanları İlişkisi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişken	N	r	p
Toplam değer Puanları	494	-0,290	0,000
Saldırgan Mizah puanları			

Öğrencilerin toplam değer puanları ile Saldırgan mizah puanları arasında orta düzeyde negatif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları arttıkça saldırgan mizah puanları azalmaktadır. $r=-0.290$, $p<.01$.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular; İki olumlu mizah türü olan kendini geliştirici mizah ve katılımcı mizahta kızlar lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Uyumsuz mizah tarzlarından biri olan kendini yıkıcı mizah türünde farklılık bulunmamıştır. Saldırgan mizah türünde ise erkek öğrenciler lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla

uyumlu mizah türlerini kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bunda toplumumuzun kız ve erkek çocuklarına yüklediği farklı toplumsal rollerde etkili olabilir. Kız çocukları daha uyumlu, narin, anaç, erkek çocuklar daha mücadeleci daha güçlü olması gerekiyormuş gibi yetiştirilir. Çocuklarımıza aldığımız oyuncaklar da bunun bir göstergesidir. Kız çocuklarına bebek, erkek çocuklara silah gibi.

Bu bulgular kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre sosyal ilişkilerinde mizahı zararlı olmayan bir şekilde kullandıklarını göstermektedir. Erkek öğrencilerin ise mizahı karşısındakini aşağılayıcı tarzda veya yaşadığı problemlerden kaçış, bir inkâr biçimi, savunma mekanizması olarak kullandıkları sonucuna varılabilir.

Aynı bulgulara ulaşan Akyol (2011) ergenlerde iletişim becerilerinin yordayıcıları olarak öz-duyarlık ve mizah tarzları başlıklı yüksek lisans tezinde kız öğrencilerin katılımcı mizah tarzı düzeylerini erkek öğrencilere göre daha yüksek bulmuştur. Saldırgan mizah tarzında ise erkek öğrencilerin düzeyi yüksek çıkmıştır. Kendini yıkıcı mizah tarzında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Fakat bizim çalışma bulgularımızdan farklı olarak kendini geliştirici mizah türünde de cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık elde edememiştir.

Yerlikaya (2007)lise öğrencilerinin mizah tarzları ile stresle başa çıkma tarzları arasındaki ilişkiyi incelediği yüksek lisans tezinde elde ettiği sonuca göre; erkek öğrencilerin saldırgan mizah ve Kendini Yıkıcı mizah tarzlarına kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde bulmuştur. Soyaldın(2007) orta öğretim öğrencilerinin öfke ifade tarzları ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi konulu yüksek lisans tezinde mizah tarzlarının cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığını bulmuş erkekler Mizah Tarzları ölçeğinin olumsuz ve uyumsuz boyutunu ölçtüğü kabul edilen, saldırgan ve yıkıcı mizah alt ölçeklerinden kızlara göre yüksek puan almıştır. Kendini yıkıcı mizah boyutunun sonucu dışında bizim elde ettiğimiz bulgulara paralellik göstermektedir.

Altinkurt ve Yılmaz(2011)'ın ilköğretim okulu öğretmenlerinin mizah tarzlarını belirlediği çalışmada katılımcıların mizah tarzları, uyumsuz mizah alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Katılımcı mizah ve kendini geliştirici mizah alt boyutlarında ise anlamlı farklılık yoktur. Erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre daha fazla saldırgan mizah ve kendini yeric mizah tarzına sahiptir.

Bozdemir(2011)'in "Ergenlerin mükemmeliyetçilikleri ile mizah duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi" konulu yüksek lisans tezinde farklı bir sonuca ulaşılmıştır. Bu çalışmaya göre; kız ve erkek ergenlerin ölçülen mizah duyguları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır.

Çalışmada elde edilen bulgulardan biri de okul türüne göre öğrencilerin sahip olduğu mizah anlayışlarıdır. Kendini geliştirici mizah türünde okul türüne göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Katılımcı mizahta genel lise lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Kendini yıkıcı ve Saldırgan mizahta ise güzel sanatlar lehinde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Farklı bulgular elde eden Toraman (2009)bilim sanat merkezlerine devam eden ve etmeyen ilköğretim 12 yaş çocuklarının saldırganlık, atılganlık, çekingencek ve mizah özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelemiş ve araştırma sonucunda bilim ve sanat merkezlerine devam eden çocuklar ile ilköğretim okullarına devam eden çocukların; mizah ölçeğinden elde ettikleri puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucu çıkmıştır.

Çimen (2011)'nin "Devlet ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğretim sürecinde mizah kullanma yeterlilikleri konusundaki algılarının incelenmesi" konulu yüksek lisans tezinde devlet ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin kendini geliştirici mizah tarzına sahip olma oranlarının diğer mizah tarzlarına göre yüksek olduğu, devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin yarıdan fazlasının, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin de yarıya yakınının kendini geliştirici mizah tarzına sahiptir. Bununla birlikte özel okullarda katılımcı, saldırgan ve

kendini yıkıcı mizah tarzlarına sahip olan öğretmenlerin oranı, devlet okulunda görev yapan sınıflık öğretmenlerin katılımcı, saldırgan ve kendini yıkıcı mizah tarzına sahip olma oranından daha yüksektir. Kendini yıkıcı mizah tarzına sahip olan sınıf öğretmenlerinin oranı her iki okul türünde de en düşük orana sahip olduğu bulgularına ulaşmıştır.

Öğrencilerin toplam değer puanları ile uyumlu mizah puanları arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları artıkça uyumlu mizah puanları da artmaktadır. Olumsuz mizah tarzlarında ise tam tersine öğrencilerin toplam değer puanları uyumsuz mizah puanları arasında negatif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre öğrencilerin değer puanları artıkça uyumsuz mizah puanları azalmaktadır. Milli ve manevi değerlere sahip bireyler hayata karşı daha olumlu daha pozitif bakabilmektedir.

Artut (2009)'un ifade ettiği gibi Sanat eğitiminin özünde insan ruhunun yüceltilmesi, insanın özgürleşmesi bireylerin ruhsal gereksinimlerinin doyurulması, dengeli, çağdaş, duyarlı bir toplum yaratılması çabası güdülür.

Sanat eğitimi bireyin çok yönlü ve boyutlu düşünmesini, yeniliklere açık, dinamik, nitelikli vasıflara sahip bir kişilik gelişmesini sağlar. Böylece sanat eğitiminin yaşadığı toplumu ve kültürünü benimsemiş ve uyum sağlamış bireyler yetişmesini sağladığı düşüncesinden hareketle uyumsuz mizah olarak gösterilen kendini yıkıcı mizah ve saldırgan mizahın güzel sanatlar lehine yüksek çıkması manidardır. Bunun nedenleri araştırılmalıdır. Güzel Sanatlar lisesine giden öğrencilerin profilleri incelenmeli ve Rehber öğretmenleri ile ortak programlar izlenmelidir.

Sonuç olarak; gençler hayatları boyunca yaşamlarını zorlaştıran birçok olaylarla ve kişilerle karşılaşacaklar. Bu süreçte bireylerin sahip oldukları değerler ve hayata bakış açıları bu zorluklarla mücadele etmek ve yaşam kalitelerini yükseltmek için önemlidir. Mizah da değerlerde sonradan kazanılan bir beceri ve kültürdür. Bu nedenle gençlerimizi hayata hazırlarken eğitim sistemimize ve özellikle öğretmenlerimize çok iş düşmektedir. Müfredatın düzenli olarak güncellenmesi ve öğretmenlerimizin hizmet içi eğitimlerle bilgilendirilmesi ve konunun önemi vurgulanmalıdır. Uyumlu mizah tarzlarının ve değerlerin etkin olarak kullanıldığı deneysel çalışmalar yapılabilir. Çocukların mizah duygularının gelişmesinde mizahı kullanma ve anlamaları için imkânlar sağlanmalıdır. Bunun için de öğrencilerin okuma ve farklı çalışmalar yapmaları için teşvik edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akın, E. ve Berkem, M.(2012). İntihar Girişiminde Bulunan Ergenlerde Psikiyatrik Tanıların, Demografik ve Klinik Özelliklerin Değerlendirilmesi. *Fırat Tıp Dergisi*, 17(4): 228-232.
- Akyol, Ü.(2011). *Ergenlerde iletişim becerilerinin yordayıcıları olarak öz-duyarlılık ve mizah tarzları*(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Altınkurt, Y. ve Yılmaz, K. (2011). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Mizah Tarzları, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, Cilt: 1, Sayı: 2
- Apaydınlı, K. ve Şentürk, N. (2012). Ders dışı sosyal (müziksel) etkinliklerin genel lise öğrencilerinin kural dışı davranış gösterme eğilimlerine etkileri. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*. volume 1 Issue 1. S: 67-79
- Artut, K. (2009). *Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık, 6. Baskı.
- Boydak, N. (2007). *Sanat Eleştirisine Giriş*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara

- Bozdemir E. (2011). *Ergenlerin mükemmeliyetçilikleri ile mizah duyguları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Buyurgan, S. ve Kumral, Ç. (2007). Bireyin Eğitim Sürecinde Sanat Eğitimi Neden Yer Almalıdır? 3. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, 19 – 21 Kasım. Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.
- Büyüköztürk Ş, Çakmak EK, Akgün OE, Karadeniz Ş, Demirel F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çelik, Ö. , Esmer, B. ve Yılmaz, E. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Değer Öğretimine Yönelik Algıları, *Turkish Studies, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 11/19 Fall, p. 229-244
- Çimen, B. (2011). *Devlet ve özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğretim sürecinde mizah kullanma yeterlilikleri konusundaki algılarının incelenmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Demirutku, K. ve Sümer, N. (2010, Haziran). Temel değerlerin ölçümü: portre değerler anketinin Türkçe uyarlaması. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13 (25), 17-25
- Dereli, E. ve Aypay, A. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin Empatik Eğilimleri ve İşbirliği Yapma Karakterlerinin İnsani Değerlerini Yordaması ve Bu Özelliklerinin İncelenmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Ek Özel Sayı Bahar*, s:1249-1270.
- Ertemir, D. ve Ertemir, M. (2003) Gençlerin İntihar Girişimlerinin Özellikleri. Online makale.düşünen adam dergisi.org adresinden alınmıştır. 08.01.2014
- Fırat, N. (2007). *Okul kültürü ve öğretmenlerin değer sistemleri*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Hampes, W. P. (2010). The Relation Between Humor Styles and Empathy. *Europe's Journal of Psychology*. pp.34-45. 20.02.2014 tarihinde <http://search.ebscohost.com> adresinden alınmıştır.
- Jeder, D. (2014). Implication of using humor in the classroom. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 180, 828-833.
- Kuiper, N. A. ve Leite, C. (2010). Personality impressions associated with four distinct humor styles. *Scandinavian Journal of Psychology*, 51 115-122.
- Mercin, L. ve Alakuş, A. O. (2007). Birey ve toplum için sanat eğitiminin gerekliliği. *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* 9, s: 14-20.
- Oğuz, S. ve Sözcü, U. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Göre Sosyal Medya Kullanımının Değerler Üzerine Etkisi, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 11/9 Spring, p. 617-634.
- Öz, F. ve Hiçdurmaz, D. (2010). Stresle başetmede önemli bir yol: mizahın kullanımı. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13: 1, s:83-88.
- Özbay, Y. - Palancı, M.- Kandemir, M. ve Çakır, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının duygusal düzenleme, mizah, sosyal özyeterlik ve başa çıkma davranışları ile yordanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi Bahar*, 10(2), 325-345
- Romero, E. J.& Arendt, L. A. (2011). Variable effects of humor styles on organization outcomes. *Psychological Reports*, 108,2, 649-659.

- Soyaldın, S. Z.(2007). Orta Öğretim Öğrencilerinin Öfke İfade Tazları İle Mizah Tazları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.
- Stokenberga, Ieva(2008). Humorous Personality: relationship to stres and well-being. *Baltic Journal of Psychology*, 9(1,2), 70-84.
- Toraman, S. Ö. (2009).Bilim Sanat Merkezlerine devam eden ve etmeyen ilköğretim 12 yaş çocuklarının saldırganlık, atılganlık, çekingenlik ve mizah özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi ÜniversitesiEğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tuncay, S. (2000). Türkiye’de gençlik sorunlarının psikolojik boyutu. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, Güz Cilt:1 Sayı:1 s: 231-252.
- TTKB (2010). İlk Ders Genelgesi. Ankara.
- Ulusoy, D. & Demir, N. Ö. ve Baran, A. G. (2005). Ergenlik Döneminde İntihar Algısı: Lise Son Sınıf Gençliği Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 22 Sayı: 1 , s.: 259-270.
- Yerlikaya, N. (2007). *Lise öğrencilerinin mizah tazları ile stresle başa çıkma tazları arasındaki ilişkinin incelenmesi*.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yerlikaya, E. E. (2009). *Üniversite öğrencilerinin mizah tazları ile algılanan stres, kaygı ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yeşilyurt, E. ve Kurt, İ.(2012). Değerleri Kazandırmasındaki Etkililik Açısından Resmi Ve Örtük Program İle Okul Dışı Etmenlerin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 7(4), 3253-3272, Ankara-Turkey.
- Yılmaz, K. (2011). Okul Yöneticilerinin Mizah Tazlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* cilt. 12, sayı. 1, 27-44

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Kanat, S. (2017). “Lise Öğrencilerinin Görsel Sanatlar Eğitimi Alma Durumlarına Göre Sahip Oldukları Mizah Tazları İle Temel Değer Düzeylerinin Belirlenmesi / The Determination of the High School Students’ Own Type of Humour and Basic Value Level According to the Visual Arts Education”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Tahsin Aktaş Armağanı) Volume 12/6, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11502>, p. 439-452.